

Državni izpitni center

P 2 4 2 A 1 0 1 1 3

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 23. avgust 2024

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. nal. 1).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 2).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna (npr. nal. 3).
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat označi samo eno rešitev, če v navodilih ni določeno drugače. Če jih označi več, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 7).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	3	♦ mofetah (v Slovenskih goricah) / izviri mineralne vode/slatine		5 pravilnih rešitev = 3 4, 3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
		♦ 21. 4. 2022 / 21. aprila 2022		
		♦ časopisu Vestnik / Vestniku / spletni izdaji časopisa Vestnik		
		♦ Maja Hajdinjak / M. Hajdinjak		
		po smislu, npr., ena od: ♦ bralci izvedeli več o mofetah (in slatinskih vrelih / razstavi) / temi ♦ bralcem predstavila mofete/edinstven pojav (v naravi) / temo		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ širši ♦ publicistično		obe pravilni rešitvi = 1
	1	♦ ne razodeva ♦ objektivno		obe pravilni rešitvi = 1
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	2	po smislu, npr., ena od: ♦ Besedilo bi lahko objavili v rubriki Dogodki, saj je avtorico k pisanju spodbudil dogodek na Gradu Negova – razstava o mofetah. ♦ Izhodiščno besedilo bi lahko bilo objavljeno v rubriki Aktualno, saj med drugim govori o razstavi, ki si jo lahko ogledamo na Gradu Negova, mofete pa so hkrati zanimiv pojav in aktualna tema.		1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi Kot pravilni odgovor upoštevamo tudi, če je kandidat ime rubrike označil (npr. obkrožil ali podčrtal) in v povedi/povedih izbiro le utemeljil.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	♦ C		
4.2	1	po smislu, npr., ena od: ♦ Delovanje mofet ♦ Zanimive in edinstvene mofete ♦ Naravni pojav, ki pritegne raziskovalce ♦ Kaj so mofete(?)		
	1	po smislu, npr., ena od: ♦ Strupeni plini in prerokbe ♦ Prerokovanje pod vplivom hlapov / Antične prerokbe ♦ Mefitis in Pitija ♦ Izvor imena / Kako so mofete dobile ime(?) ♦ Mofete v preteklosti		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	1	po smislu, npr., ena od: ♦ z razstavo (o mofetah) na Gradu Negova ♦ z razstavo Dihanje Zemlje – mofete in slatinski vrelci ♦ Fotografija prikazuje razstavo o mofetah (na negovskem gradu).		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	3	♦ DA ♦ NE ♦ NE ♦ DA ♦ DA ♦ NE		6 pravih rešitev = 3 5, 4 pravih rešitev = 2 3, 2 pravih rešitev = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ Č		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	2	♦ Stavešinci		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
		po smislu, npr., ena od: ♦ je v tleh razpoka ♦ so med glinastimi plastmi razpoke po smislu, npr., ena od: ♦ je v kotanji voda ♦ se (v času padavin) v jarku/mofeti nabere voda/deževnica		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	3	npr., tri od: ♦ manj kisika / zmanjšanje koncentracije kisika ♦ slabša prezračenost tal ♦ spremenjeni organizmi / preživijo le organizmi, ki ne potrebujejo kisika / organizmi so prilagojeni na pomanjkanje kisika / prilagoditev vrst ♦ zakisanost tal ♦ rastline slabo uspevajo / prevladujejo močvirske vrste	♦ utekočinjen / v rastlinjakih ♦ kot suhi led / v medicini ♦ kot plin / v zdraviliščih	6 pravilnih rešitev = 3 5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	3	po smislu, npr., ena od: ♦ Obiskovalce bi navdušil s tem, da bi omenil edinstvenost tega pojava pri nas. Na nevaren ogljikov dioksid pa bi jih morali opozoriti zato, ker ga človek ne zazna in lahko povzroči celo smrt. Torej morajo biti ob mofetah posebej pozorni, da se tam ne zadržujejo predolgo. ♦ Obiskovalce bi navdušila z zanimivimi dejstvi o mofetah in njihovih zdravilnih učinkih. Predstavila bi jim njihov pomen in povezovanje z božanstvi v preteklosti. Opozorila bi jih na visoke koncentracije plina, ker še danes prihaja do nesreč, ki izzovejo hitro smrt. ♦ Obiskovalce bi najprej motivirala z vprašanjem, ali vedo, kako nastane mineralna voda. Povedala bi tudi, da je plin, ki izhaja iz mofet, v določenih količinah zdravilen in dober za krvni obtok ter srce. S tem bi jih navdušila za ogled. Paziti pa morajo, ker lahko ta plin v prevelikih količinah zdravju škoduje.		2 za pomensko ustreznost povedi (1 – navdušenje, 1 – vzrok za opozorilo) 1 za jezikovno pravilnost povedi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11.1	1	♦ 1 ♦ 4		obe rešitvi = 1
11.2	2	♦ NE ♦ DA ♦ NE ♦ NE		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
11.3	2	♦ pitno vodo / pitna voda ♦ mineralna/Mineralna voda ♦ Radenska		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12	2	♦ izvor ♦ izvir ♦ izvor		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13	3	♦ bolni ♦ morali ♦ ki ♦ srci ♦ Radencev		5 pravilnih rešitev = 3 4, 3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14.1	1	♦ B		
14.2	2	♦ bodo pritegovala ♦ se bo nabrala ♦ bo prihajal		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1 Upoštevamo tudi oblike za drugi spol.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15.1	1	♦ prislove		
	1	♦ primerniku		
15.2	1	po smislu, npr., ena od: ♦ lažje preživetje ♦ veliko lažje naloge		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16	2	♦ stavešinski jarek ♦ starogrško preročišče ♦ radenski vrelci		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1 Če je besedna zveza napisana z veliko začetnico, rešitev ni pravilna.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17.1	1	♦ prislovno določilo (vzroka)		
17.2	3	♦ Ker je koncentracija ogljikovega dioksida povečana, prihaja tudi do nesreč. / Ker se koncentracija ogljikovega dioksida povečuje/poveča, prihaja tudi do nesreč. ♦ Koncentracija ogljikovega dioksida je povečana, zato prihaja tudi do nesreč. / Koncentracija ogljikovega dioksida se povečuje/poveča, zato prihaja tudi do nesreč.		1 za ustrezno pretvorbo v podredno zloženo poved 1 za ustrezno pretvorbo v priredno zloženo poved 1 za jezikovno pravilnost najmanj ene povedi Upoštevamo tudi drugačen, a smiselni besedni red v povedi.
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	2	♦ [u] ♦ [ijo] ♦ [tj] ♦ [g]	♦ [ijo]	4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19	1	♦ C		

Naloga		Rešitev	Dodatna navodila	
20	Točke			
Ustreznost besedilni vrsti	1	♦ naslov besedilne vrste / izrek obvestila o odpovedi (Obvestilo / Obveščamo vas)		
	1	♦ poimenovanje naslovnika (občani oz. obiskovalci)		
	1	♦ navedba sporočevalca/organizatorja (Zavod za kulturo, turizem in promocijo Gornja Radgona)		
	1	♦ členitev besedila in nebesedne prvine, npr., dve od: – poudarjeni/izpostavljeni pomembni podatki v besedilu (npr. s krepkim tiskom/velikimi črkami napisan naslov) – likovni elementi – členjenost	2 različni prvini = 1	
Vsebina	4	♦ podatki o dogodku: – poimenovanje dogodka (načrtovani pohod po Poti med radgonskimi vrelci življenja) – datum/čas dogodka, ki odpade (konec meseca/datum) – smiselni razlog odpovedi – nadomestna dejavnost oz. rešitev z vsemi potrebnimi podatki, npr. nadomestni termin z datumom (in uro) oz. lokacijo	1 za vsak podatek	
Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	2	♦ jezikovna pravilnost	2 napaki = –1 točka, do 0 točk	
	2	♦ slogovna ustreznost – natančnost pri navajanju podatkov – obveščevalno besedilo – brez ponavljanja – enogovorno besedilo – brez predstavljanja sporočevalca v uvodu besedila	Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk. Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost točkujemo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 3 točke.	
Skupaj	12	Če je kandidat napisal besedilo druge besedilne vrste, npr. vabilo, se naloga ovrednoti z 0 točkami.		

1. primer javnega obvestila

Zavod za kulturo, turizem in promocijo Gornja Radgona

OBVESTILO

Spoštovani občani oz. obiskovalci!

Obveščamo vas, da pohod po znani Poti med radgonskimi vrelci življenja, ki smo ga načrtovali zadnjo soboto v avgustu, odpade.

Žal je za ta termin napovedano zelo slabo vreme, ki onemogoča dostop do nekaterih najzanimivejših mofet. Pohod bomo zato prestavili za en teden, na soboto, 7. septembra 2024, ob 8.00. V jarku ob mofeti Strmec bo takrat najverjetneje voda, tako da boste lahko opazovali brbotanje mehurčkov.

Prosimo za razumevanje in upamo, da se boste pohoda v nadomestnem terminu lahko udeležili.

2. primer javnega obvestila

Obvestilo

(Gornja Radgona, 23. 8. 2024)

Občane obveščamo, da načrtovani 30-kilometrski pohod po t. i. Poti med radgonskimi vrelci življenja zaradi bolezni vodnika **odpade**. Namesto konec tega meseca bo pohod v začetku septembra. O natančnem terminu vas bomo obvestili. Če želite, se lahko na pohod odpravite tudi sami. Vse informacije dobite v turističnoinformacijskem centru v Gornji Radgoni.

Prosimo za razumevanje.

Zavod za kulturo, turizem in promocijo Gornja Radgona

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Marjan Žiberna, Dedič (odlomek), Ločeni

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredeljitve.	
	Opredelitev je napačna.	Odlomek je lirika.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Besedilo je pripovedno, ker govori o dogajanju v pripovedovalčevem življenju. Pripovedovalec pa na več mestih razodeva tudi čustva, zato odlomek vsebuje tudi prvine lirike.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake.	Oče govori o ločitvi od hčere in žene ter o tem, kaj ga je skrbelo.
	Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Oče pripoveduje o tem, kako ga je po ločitvi skrbelo, kakšen odnos bo imel s hčerjo. Govori tudi o svoji hvaležnosti do bivše žene.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	V odlomku pripovedovalec govori o dogajanju po ločitvi. Skrbi ga vzgoja Ajde, hkrati je bivši ženi hvaležen, da mu omogoča stik s hčerjo. Preživljanje časa z njo mu veliko pomeni in po ločitvi mu to daje moč.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	

Vzrok za pripovedovalčevo zaskrbljenost (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Pripovedovalec se je bal, da ne bi potonil.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Pripovedovalec se je bal, da ga bo hči po ločitvi zavrnila. Očeta je skrbelo, kako vijugati med hčerinimi zahtevami in dobrim starševstvom. Bal se je, da morda ne bo hotela več prihajati k njemu, če bo zavračal njene zahteve.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Pripovedovalec je bil zaskrbljen, ker ni vedel, kakšne stike bo imel s hčerjo po ločitvi. Skrbela ga je tudi njena vzgoja, saj se je zavedal, da ji ne sme vselej ugoditi, če je noče razvadi. Ve, da bi bilo narobe, če bi ji preveč popuščal samo zato, ker jo ima rad in se ji ne bi rad zameril. Hkrati pa ga je skrbelo, da bi jo izgubil oziroma da ne bi hotela prihajati k njemu, če bi bil prestrog. V precepu je bil, ker nista živela skupaj, a bi rad kljub temu z njo ohranil dober odnos, ker mu je pomenila oporo v življenju.

Vzrok za hvaležnost bivši ženi (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Bivši ženi je bil hvaležen, ker ga ni odrinila od sebe.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Pripovedovalec je bil bivši ženi hvaležen, ker hčere ni uporabila za obračunavanje z njim. Maji je bil hvaležen za marsikaj. Lahko ji je bil hvaležen, da je bila pripravljena ostati v stanovanju, ki sta si ga prej delila. Lahko bi odšla domov k materi. Njena mama si je želela, da bi se vrnila k njej. Ajdo, svojo edino vnukinjo, bi gotovo na veliko razvajala. Ajdo bi lahko uporabila za obračunavanje z njim, a ni napravila tega.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Pripovedovalec je bil ženi zelo hvaležen predvsem zato, ker je aktivno prispevala k temu, da je hči ostala pomemben del njegovega življenja. Že s pozivom ob odhodu, da naj ohrani stike s svojo hčerjo, nato pa z odločitvijo, da raje izbere korist otroka pred udobnejšim in vsaj nekoliko lažjim življenjem s svojo materjo in njenim partnerjem, je pripovedovalca presenetila in v njem vzbudila občutke hvaležnosti. Z njim je po razhodu ohranjala korekten odnos in delovala predvsem za dobrobit njune hčere.

Majino zavedanje po razvezi (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Maja se je zavedala, da mora biti pogumna.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Maja se je zavedala, da se morata dogovoriti za pravila pri vzgoji, ker morajo biti pri obeh starših enaka. Maja je vedela, da je v svoji trmi, v svoji strahotni trmi, zmožen marsičesa. Zmožen vseuničujočih stvari.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Maja je svojega bivšega moža dobro poznala. Zavedala se je, da je strahotno trmast, kar ga vodi v nepremišljena dejanja. Zmožen je uničiti vse, tudi hčer in sebe. Svojo voljo želi uveljaviti za vsako ceno. Maja pa je razmišljala zrelo, obvladala je svoja čustva, ni dovolila, da bi hči trpela zaradi njenega medsebojnega obračunavanja. Vedela je, da hči potrebuje oba starša in da njuni medsebojni spori ne smejo vplivati na otroka. Hči zaradi njihovih sporov ne sme trpeti, ker jo imata oba rada. Zavedala se je, da njuna ločitev ne sme vplivati na otroka in da morata biti v vzgoji enotna, četudi sta se razšla.

Citirana poved (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni. Citat ni smiselno povezan z razlago.	»Dogovoriti se morava za pravila, je rekla nekaj tednov potem, ko sem odšel, pri obeh morajo biti enaka.« »Lahko bi jo uporabila za obračunavanje z mano, a ni napravila tega.«
1	Citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. Namesto citata je opisan primer.	»Zmogla je obvladati svoje razočaranje, jezo in žalost in rekla, da otrok potrebuje oba starša, pa čeprav sta ločena, da morava imeti do Ajde enake zahteve.« / »Samo ostani v stiku z Ajdo, je rekla, ko sem odhajal.«
2	Citat je natančno v skladu z razlago.	

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Majina razsodnost in pripovedovalčevo spoznanje o pomenu skupne vzgoje doprineseta k temu, da njuna hči ni prikrajšana za nobenega od staršev.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o očetovih strahovih v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Očeta je strah, da bo ostal sam.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Razumem, da je očeta v odlomku strah, ker bi rad ohranil stik z Ajdo tudi po ločitvi.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Očetovi strahovi v odlomku nakazujejo, kako zelo se zaveda svoje starševske vloge, zato menim, da ravna odgovorno. S hčerjo se veliko ukvarja, hkrati pa ne pretirava z razvajanjem. Zaveda se, da ločitev od žene ne pomeni prekinitve njegovega odnosa s hčerjo, kar se mi zdi pravilno in lepo. Razumem, da ga je strah strogosti in ugovarjanja Ajdinim muham, ker ga skrbi, da bi jo izgubil. To potrjuje, da jo ima zelo rad.

Presoja pomena dobrega odnosa med starši za otroka (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Presoja ni izražena. Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	Starši bi se morali med sabo dobro razumeti.
1	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	Odnosi med starši so zelo pomembni. Če se starši prepirajo, se otrok boji, ker marsičesa še ne razume ali pa celo razume narobe. To mu povzroča stisko.
2	Presoja je jasna, razložena.	Za uspešno in učinkovito vzgojo otroka so dobri odnosi med starši izjemnega pomena. Starši lahko s svojim medsebojnim odnosom otrokom predstavljajo zgled ter jim omogočijo mirno in varno odraščanje. Po drugi strani pa lahko s slabimi odnosi, prepiri in maščevalnostjo otroke tudi uničijo in jih dolgotrajno duševno zaznamujejo. Lepo bi bilo, če bi se tega zavedali vsi starši.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitve dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	Moj oče me nikoli ne pokliče, zato sem zelo žalosten. Rad bi imel takega, kot je Ajdin.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	V našem razredu je veliko razbitih družin, a ni veliko primerov, ko bi oba starša po ločitvi skrbela za otroka. Ponavadi se eden umakne in to je za otroka boleče. Mislim, da je to posledica zamer med odraslimi. Ampak otroci za te prepire res nismo krivi. Vsakdo si želi, da bi ga starši imeli radi.
2	Primer je opisan.	Tudi moja teta in stric sta ugotovila, da je njun zakon propadel. Toda o vsem se jima je uspelo dogovoriti brez prepиров. Ko sta uredila vse potrebno, sta svoja otroka, mojega bratranca in sestrično, posedla na sofo v dnevni sobi in se z njima odkrito pogovorila. Pojasnila sta jima vzroke za razhod in jima zagotovila, da njuna ločitev nikakor ne pomeni, da ju ima katerikoli od njiju manj rad. Mirno so se dogovorili o skrbništvu in obiskih. Ob ločitvi njuna otroka nista doživljala prehudih pretresov in njihovo življenje se je sčasoma umirilo in uredilo.

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.

2. Samostojna interpretacija: Ivan Cankar, Moje življenje (odlomke)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelitive.	
1	Opredelitev je napačna.	Besedilo je dramsko.
1	Zvrst je poimenovana.	Besedilo spada v epiko.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Besedilo je pripovedno, ker pripoveduje o dogodku, vključuje tudi dialog, kar je značilnost dramatike.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Fant v odlomku je bil po krivici obtožen uničevanja drevesc. Nadučitelj ga je označil za kradljivca in lažnivca ter ga za kazen poslal nazaj v razred.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Pripovedovalec se spominja krivice, ki se mu je zgodila v šoli, ko ga je nadučitelj obtožil, da je lažnivec, in ga kaznoval s šolskim priporom.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Odlomek govori o fantu, ki ga v šoli po krivici obtožijo, da laže, o odnosu nadučitelja do njega ter o kazni. Konča se z opisom fantovega doživljanja krivice.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Problem ni izbran. Literarna prвина ni izbrana.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prвина, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	kaznovanje
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prвина, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	moč nadvlade / nasilje močnejšega / nemoč posameznika
3	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prвина odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	krivica

Razlaga izbranega problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	V starih časih se je učencem v šoli slabo godilo.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Fantu v odlomku se zgodi krivica. Nadučitelj mu naloži kazen, čeprav ni kriv.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Fant trdi, da ni porezal dreves ob cesti. Nadučitelj reče, da ne ve, kdo da jih je. Storilca ni videl, in da bi ga videl, bi ne povedal, zanalašč ne. Polastil se ga je divji srd, da se je tresel kakor v vročici, kričal je in teptal z nogami ...
3	Razlaga je jasna, natančna.	Osrednji problem v odlomku je krivica, ki jo doživi učenec. Nadučitelj ga obtoži za dejanje, ki ga ni storil, in ga kaznuje, čeprav nima nobenih dokazov. Ne upošteva niti fantovega zanikanja. Čeprav dopušča možnost, da ni kriv, ga obtoži. Izsiliti hoče njegovo priznanje. Ker fant ni nikogar prav videl, ampak samo slišal govorice, učitelju nič ne pove. Ne želi ravnati kot nadučitelj, da bi nekoga obtoževal po krivici. Ker ga je nadučiteljevo ravnanje zelo razžalostilo, noče ničesar razkriti. Na koncu ga popade jeza, zato v učilnici razbija in uniči nekaj predmetov ter tako izrazi svojo prizadetost in protest.

Utemeljitev razlage s primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Primer ni opisan. Citata ni.	
1	Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago. Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Zaklenili so me samega čez poldne.« »Vedel sem, da so bili porezali drevesca ob poti kraj Lenarčičevega vrta, pravili so, da je bil Gašperinov, ali videl ga nisem, in da sem ga videl, bi ne povedal, zanalašč ne.« / »Ko je zvonilo poldan, zamolklo, počasi in dolgo, me je nenadoma minila mehkovna žalost in vsega se me je polastil divji srd.«
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Saj ne lažem, saj jih res nisem!« / »Jaz jih nisem; ne vem, kdo da jih je!«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Za fanta je nadučiteljeva obtožba, da je lažnivec in tat, enako huda kot krivična kazen.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Učenci so včasih morali biti tiho.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Krivica je huda stvar in menim, da je bil fantov besen odziv na prejeto kazen povsem primeren.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	V Cankarjevem času so učitelji predstavljali močno avtoriteto, učenci in starši so to vedeli. Ne čudi me, da je učitelj v odlomku ravnal tako ter ni hotel poslušati ničesar in nikogar. Verjamem, da je bil učenec razočaran in ga je bolelo srce, spremeniti pa ni mogel ničesar. Samo zaposkam mu lahko, da krivca ni zatožil, danes ne bi bilo tako.

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (aktualizacija) (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Na svetu ni pravice.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	Tudi danes se v šoli dogajajo krivice, a zanje niso krivi učitelji, pač pa gre največkrat za medsebojno obračunavanje med dijaki, za lažne objave in blatenje na socialnih omrežjih.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Primerov, kot je opisan v odlomku, danes na srečo ni več ali pa so redki. Učitelji danes nimajo več takšne avtoritete kot nekoč. Njihovo delo je vse bolj pod drobnogledom staršev, ravnateljev in inšpekcije. To pa ne pomeni, da učenci ne čutimo, če se nam dogaja krivica. Ta je pogosto povezana z nepoštenim ocenjevanjem in neupoštevanjem pravic zaradi različnih statusov.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih/tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	Sošolec je v srednji šoli nenehno iskal samo svoje pravice.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	V osnovni šoli me je učiteljica za matematiko vzela na piko in vedno, ko je bil v razredu nemir ali če nismo napisali domače naloge, sem bil pred tablo. Kmalu potem sem šel v klop z negativno oceno.
2	Primer je opisan.	Samo enkrat sem pisala negativno oceno pri tujem jeziku. Profesorica si je to zapomnila. Od takrat naprej ni bila nikoli več zadovoljna z mojimi odgovori. Vedno znova mi je napovedala, da bom ocenjena negativno. To se je nehalo, ko je k njej prišla moja inštruktorica tujega jezika in jo opozorila, naj tega ne počne več. Danes se v tem tujem jeziku skoraj ne pogovarjam, pa čeprav ljudje trdijo, da ga obvladam.

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Za vse velja:

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke. Za izvirni naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).